Štev 158 V Trstu, v sredo 11. junija 1919 Letnik XLIV

Izhaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3·—, pol leta L 18·— in celo leto L 36·—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov *mm* po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1·—. Oglase sprejema inseratni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Jadransko vprašanje.

Kompromis v jadranskem vprašanju.

PARIZ, 9. »Journal« piše, da je svet četvorice končno določil temelje za rešitev jadranskega vprašanja. Ti temelji se zelo približujejo načrtu polkovnika Houseja. Po temu načrtu bi mesto Reka in ozemlje proti severu do istrske meje, tudi južni del železniške proge Ljubljana-Reka, spadalo 15 let pod upravo Zveze narodov, nakar bi ljudsko glasovanje odločilo o končni usodi tega ozemlja. Predmestje Sušak in njegova luka sta določena za Jugoslovane. Glavni dalmatinski otoki pripadejo Italiji. Cela Dalmacija ostane Jugoslaviji. Housejev načrt je predvideval dva italijanska »klina«: Zadar in Šibenik. Načrt četvorice pa dopušča samo enega: Zadar. To je edina koncesija, dovoljena Jugoslovanom, ki zahtevajo provizorično pomednaroditev vzhodne Istre in dalmatinskega otočja ter izključitev vsakega »klina«. »To rešitev,« zaključuje »Journal«, »bo zadela navadna usoda kompromisov, ki puščajo vse nezadovoljne. Nje glavna napaka je ta, da odlaga končno rešitev in da obremenjuje nesrečno leto 1934. z grozovito hipoteko.

Italija se ne odreka Šibenika.

PARIZ, 9. Kakor javljajo listi, oporeka italijanska delegacija vesti, ki so jo prinesli nekateri listi v smislu, da se Jadransko vprašanje bržkone reši na podlagi novih koncesij od strani Italije. Te koncesije da bi vsebovale med drugim odreko šibeniškega mesta in okraja.

»Vozel« v rešitvi jadranskega vprašanja.

LONDON, 9. Pariški »Timesov« korespondent ne samo da dementira vesti o rešitvi jadranskega vprašanja na podlagi Tardieujevega načrta; jugoslovansko-italijanski spor je odložen, »ker je doslej uporabil najboljše sile sveta četvorice.«

»Daily Chronicle«, ki je dobil od svojega poročevalca krivo vest, da se je dosegel sporazum na podlagi tega, da se Italija odreče Šibenika, posvečuje temu vprašanju članek, v katerem pravi da bi takšna rešitev ne zadovoljila javnega angleškega mnenja, ki zahteva predvsem, da se jadransko vprašanje reši na ta način, da ne bo več nevarnosti za nove komplikacije v bližnji in daljši bodočnosti. »Upajmo, pravi list, za obči blagor, da bo ta pozen sporazum trajen. Mora se pa naglašati, da je Reka italijansko mesto, in da večji del nje trgovine proizhaja iz Madžarske, ki je izrazila željo, da bi reško pristanišče pripadlo Italiji, a ne Jugoslaviji. S tem da postavlja reško luko pod Zvezo narodov, namerava svet četvorice vpoštevati trgovske interese Madžarske in Romunske in prihraniti italijanskemu prebivalstvu režim zatiranja in postopnega uničenja, kateremu bi ga podvrgli Jugoslovani; to bi moralo zagotoviti italijansko javno mnenje.

Kar se pa tiče Dalmacije, je prav, da pripade Italiji Zadar, kjer so se vedno ponesrečili avstrijski poizkusi da bi slavizirali(!) prebivalstvo; toda zgubo dalmatinske obali bodo obžalovali tisti Italijani, ki so jo smatrali kot del odrešene domovine, čeravno posest otokov jamči Italiji strategično obrambo Jadranskega morja. »Kompromis,« zaključuje »Daily Chronicle«, je tak, da ne zadovoljuje ne ene in ne druge stranke; toda, ko je že bil sklenjen, upajmo vsaj, da mu bo mogoče ostati v veljavi.«

Mirovna konferenca.

Četvorica proučuje nemški protinačrt.

PARIZ, 8. Lloyd George, Wilson in Clemenceau so ob odsotnosti Orlanda nadaljevali s proučevanjem nemškega protinačrta, posebno kar se tiče poljskih mej. Posebne komisije, ki so se jim izročili razni deli nemškega protinačrta, so se sešle danes predpoldne, a popoldne so se sestale komisije za belgijska vprašanja, za odgovornosti, finance, levi breg Rene, vojne ujetnike, pristanišča, Čehoslovaško in Poljsko. Znano je, da se morajo poročila izročiti jutri, ali nekatere komisije niso še dokončale svoje naloge.

Jutri bodo načelniki vlad razpravljali o poročilu Loucherja o nemških protipredlogih glede obnovitev. To poročilo zaključuje, naj se nemudoma določi vsota nekaterih škod, dočim določa za tiste, ki se ne morejo sedaj preceniti, rok, v kateremu se morajo preceniti.

»Temps« pravi, da se je svet četvorice ob odsotnosti Orlanda bavil med drugim z nemškopoljskimi mejami. Sešle so se tudi komisije za belgijska vprašanja, za odgovornost, za finančna vprašanja, za levi breg Rene, vojne ujetnike, pristanišča, obnovitve in novi državi: Čehoslovaško in Poljsko.

PARIZ, 9. Svet četvorice je na zjutranji seji nadaljeval s proučevanjem nemških protipredlogov. Posebno se je bavil z obnovitvami. Svet se bo zopet sestal popoldne.

Nemški protipredlogi.

PARIZ, 10. Načelniki vlad so danes zjutraj razpravljali o nemških protipredlogih glede obnovitev. Ni dvoma, da je prišlo do končnega sklepa, kar je Clemenceau imel popoldne pogovor z dvema ministroma: Klotzom in Loucheurom. O važnem vprašanju, ali se prepusti Nemčijo v Zvezo narodov niso še razpravljali.

Wilson kmalu odpotuje.

WASHINGTON, 10. V Beli hiši se zagotavlja, da se Wilson povrne v Ameriko nekako do 15 dni. Ni pa še določen točen rok kedaj odide iz Evrope.

Ententa poziva ogrsko komunistično vlado, naj pošlje v Pariz svoje zastopnike.

BASEL, 9. Z Dunaja poročajo: Sporočilo ogrske legacije pravi, da je ogrska sovjetska vlada povabljena, da odpošlje na mirovno konferenco svoje zastopnike, da se napravi konec sovražnostim proti Čehom. — Dunajski listi prinašajo naslednjo brzojavko iz Pariza: Clemenceau je odposlal ogrski vladi brzojaven poziv, naj odneha od napadov proti Čeho-Slovakom. V nasprotnem slučaju so zavezniške in pridružene jim vlade odločene za uporabo skrajnih sredstev, da prisilijo Ogrsko na odnehanje od sovražnosti. Zavezniške in pridružene jim vlade — dostavlja brzojavka — pozovejo v kratkem zastopnike ogrske vlade v Pariz, da vzamejo na znanje njih sporočila in njihove ideje glede pravičnih mej Ogrske.

BASEL, 9. Z Dunaja poročajo: Ogrsko poslanstvo sporoča, da je ogrska sovjetska vlada prejela francosko brzojavko, s katero entente vlade pozivajo zastopnike ogrske vlade v Pariz, da se udeleže mirovne konference. Za sedaj se zahteva od Ogrske, naj preneha s kampanjo proti Čehom. Nenavadna oblika in posebni način, kako je bila doposlana ta brzojavka, vzbuja sum pri sovjetski vladi. Vsled tega je dal ljudski komisar potrebna navodila ogrskemu poslanstvu na Dunaju.

IZ FRANCIJE.

Stavke v Parizu.

PARIZ, 9. Življenje v prestolnici je paralizirano. Stavka se je razširila skoraj na vsa podjetja. Tudi železničarji so sklenili da vstopijo v stavko ter izjavili, »da ni več časa, da se zahteva povišanje mezde, temveč za revolucijo.« Sindikatni sveti bodo določili dan, ko se stavka prične. Glavna delovna konfederacija trdi v nekem svojem razglasu, da je proglasitev številnih stavk posledica ne samo gospodarskega propadanja, temveč tudi reakcijonarne vladne politike in ponesrečenja demokratskega miru.

Binkoštni prazniki so prinesli nekakšen odmor; v teh dveh dneh so se obdržavala številna zborovanja, toda pogajanja, ki so se začela minuli teden, niso imela uspeha. Ne more se reči, kedaj bodo stavke končane, ker če ena kategorija se morda izjavi, da je pripravljena zopet začeti delo, so tu tri kategorije, ki ga zapustijo.

IZ NEMČIJE.

Revidirana pogodba ne zadostuje Nemcem.

CURIH, 9. Zdi se, da se v Nemčiji boje, da bi vest o koncesijah s strani entente uničila odpor, ker se razni organi trudijo, da bi zmanjšali vrednost teh koncesij. »Frankfurter Zeitung« piše, da dovoljenje ljudskega glasovanja v zgornji Šleziji ni izpremenilo položaja, ker zgornja Šlezija pripada tistim neoporečno nemškim krajem, v teku vekov, za katere je vlada sklenila da ne dovoli ljudskega glasovanja (Živela doslednost! Op. ur.) Toda to ne zadostuje. Če ententa sprejme predlog, da omeji odškodnino na 100 milij., bi nikakor s tem ne dovolila kakšne koncesije, temveč bi se to celo, kakor piše list, zelo protivilo nemškemu predlogu, ker se bo navajalo sto milijard kot skrajna meja; toda pravo svoto bo morala določiti komisija. Ne sme se pozabiti, pravi »Frankfurter Zeitung« da ne gre za to, da Nemčija doseže izpremembe pogojev, temveč da se radikalno vzpostavi zgrada miru po predlogih nemških not.

Walter Ranthenau svetuje, naj se poizkuša, dokler je mogoče, da se pogodba zboljša; če se posreči, dobro; če se ne posreči, naj se ne zateče ne k aktivni in ne k pasivni rezistenci; Brockdorff naj izroči ententi dekret o izvršeni razpustitvi narodne skupščine, demisije državnega predsednika in vseh ministrov, ter naj povabi zavezniške vlade, da prevzamejo vse vladarske pravice in vladno polnomoč v Nemčiji. S tem pade na sovražnike odgovornost za mir, za upravo in za vse nemške obremenitve; oni prevzamejo pred svetom nalogo, da skrbe za 60 milijonov ljudi. Stvar nima primere; država pade, toda rešena sta poštenje in vest. Po temu naj se čakajo previdljive posledice.

Pogreb Roze Luksemburg.

BEROLIN, 9. Truplo Roze Luksemburg bo preneseno v petek na pokopališče v Friedrichsfelde, blizu Berolina. Zakopano bo blizu groba Karela Liebknechta. Direkcija komunistične stranke je pozvala proletarijat cele Nemčije in drugih držav da priredi na ta dan žalobne manifestacije.

Separatistično gibanje v Nemčiji.

CURIH, 9. Pored gibanja v Porenju, ki se je pod francosko upravo ,ločil od države, se sedaj razvija separatistično gibanje tudi v Hanoverju. Pred enim tednom se je v hanoveranskem dvornem gledališču obdržavalo zborovanje, na katerem so govorniki držali burne protipruske govore za ustanovitev hanoverske neodvisne države. To dejstvo se izvaja iz dogodka, ki je temeljil na revolucijonarnih načelih: Leinert, predsednik hanoverskih delavskih in vojaških svetov, je večkrat pozival zastopnike guelfske stranke, da proglasijo neodvisnost Hannoverja od Prusije. Zagrozil se je celo guelfom, da jih da aretirati, če vztrajajo v svoji agitaciji, ki bi mogla zadobiti protirevolucijonaren značaj.

Ko je l. 1816 Bismarck hotel guelfe kaznovati, ker so se pridružili Avstriji, pa jih je vrgel s prestola in dal anektirati njih zemljo za Prusijo, je ves Hannover prisegel mržnjo in vojno Hohenzolercem ter je poslal na prvi Reichstag izključno guelfske poslance. S časom je pa politična pomembnost guelfovcev počasi izginila, in število njihovih poslancev v parlamentu se je l. 1912 znižalo na 5. Sedaj pa, ko je prusijanstvo zakopano, se colt deli Prusije, brez zaprek in brez konfliktov, preurejujejo neodvisno od stare ustroja.

Scheidemanov zakon proti stavkam.

CURIH, 9. V zadnjih mesecih se je ponovno govorilo, da namerava Scheidemanova vlada obnoviti znan »zaporni zakon« proti stavkam, toda zdelo se je nemogoče, da pride tako daleč. Zdaj se pa zdi, da je to resnica. »Freiheit« je priobčila članek pod naslovom »Nov načrt za zaporni zakon,« v katerem poroča, da je vlada odredila, da obstoji pravica na stavko samo po poizkusu dogovora s poverjeniki, in potem, ko so delavci v tajnem glasovanju s tremi četrtinami glasov sklenili stavko.

Prestopniki tega zakona, ter listi, ki bi poizkusili, da preprečijo drugim povrnitev na delo, bodo kaznovan z najmanj trimesečnim zaporom.

Francosko-angleška invazija v Nemčijo.

CURIH, 8. Istočasno, ko svet četvorice skuša vedno bolj zapirati nemški trgovini poti švicarskega izvoza, prihajajo od vseh strani vesti, ki potrjajo, da Francija in Anglija že poplavljate nemška ozemlja s svojim blagom. Nemška ozemlja, zasedena od čet entente, so že preplavljena od blaga, ki je prodajate Francija in Anglija sovražniku po visokih cenah. V Kölnu da sklepajo angleški častniki kupčije za tvrdke svoje dežele. Na ozemlju, zasedenemu od francoskih in ameriških čet, se razvija istotaka trgovina. Pa ne samo to. Iz zasedenih ozemelj se prevažajo velikanske množine blaga v nezasedene pokrajine; četudi ne z oficijelnim pooblaščenjem od strani entetnih vlad, pa vsaj z molčečim privoljenjem. »Züricher Post« pripoveduje n. pr., da so v Frankfurtu na Mainu angleško-francosko-amerikanski tovarnarji (tudi tu so Italijani potisnemi na stran) nagromadili tekstilne izdelke za miljone in miljone frankov. »Züricher Post« piše dalje: Ententin namen je jasen. S prepovedjo švicarskega izvoza prepreča ententa konkurenco svojemu lastnemu blagu. Šele potem, ko bo Nemčija nasičena z ententnim blagom, ko cene padejo, pripuste Švico k trgovini z Nemčijo. Tako je kupovala Švica od entente surovine po vojnih cenah, sedaj pa bo morala prodajati izdelke po cenah miru. Posledice so jasne. (»Lavoratore« pripominja: Ne bi mogli reči, da švicarski list nima prav. Ali — kupčija je kupčija. Mari ni bila le kupčija tudi vsa vojna »za demokracijo in pravico«?! Mari ni le kupčija tudi ta mir, ki so ga zamislili ministri demokratičnih republik in monarhij?!)

IZ NEMŠKE AVSTRIJE.

Narodna skupščina Nemške Avstrije.

BASEL, 9. V svojem govoru v narodni skupščini je državni tajnik Bauer govoril tudi o mejah Štajerske in Koroške. Z namerovanimi mejami ne le da se stara nemška mesta, kakor Celovec (o tem »nemštvu« smo govorili včeraj) podrejajo tujinskemu gospodstvu, temveč se odjemljejo tudi Nemški Avstriji vodne sile Spodnje Štajerske, kar ogroža življenje Avstrije. Glede teh vprašanj, kakor tudi glede zapadne nemške Ogrske predlagajo delegatje Nemške Avstrije v Parizu ljudsko glasovanje pod nevtralnim nadzorstvom. Mirovni načrt entente odjemlje Nemški Avstriji najdragocenejša ozemlja in ne pušča skoro nič, razun neplodnega alpskega gorovja in glavnega mesta Dunaja. (Glejte, glejte! Dokler pa so oni gospodovali v Avstriji, so to gospodstvo opravičevali neprestano kričaje, da so le oni bogati, da le oni tvorijo gospodarsko potenco države, da le oni krijejo nje potrebe, da so le oni aktivni, ter da le oni nosijo bremena. Sedaj pa, ko imajo izgubiti slovanske kraje, so naenkrat strašni ubožci in so njihove Alpe neplodne sterilne! Sedaj jadikujejo, da brez slovenske južne Štajerske ne morejo niti živeti. V isti sapi, ko zahtevajo Celovec v imenu nemštva, v imenu nacijonalnega principa, hi boteli, naj se glede južne Štajerske zataji ta isti princip in naj bi slovenski kraji ostali pri Nemški Avstriji iz — gospodarskih ozirov!! Kakor jim kaže. Taka je bila vedno njihova morala, njihova pravičnost! Strašni borci za pravico in svobodo, ali le za — svojo, ki naj bi se bahala na grobu sosedove svobode. Zato vsa njihova jadikovanja ne morejo nikogar ganiti. Prip. ured.) Državni tajnik Bauer je izvajal nadalje: Le kot del veče skupnosti moremo zadobiti možnost za novo delo za naš progresivni razvoj. Zato težimo po združenju z veliko nemško domovino. Silneje, nego kdaj je sedaj v našemu ljudstvu uverjenje, da more edino le pod okriljem velike nemške republike najti znosljivo bodočnost. Sedaj določene gospodarske klavzule bi pomenjale razsulo financ, zrušitev ljudskega gospodarstva in najhuje socialne pretresljaje. Te posledice naj delegatje Nemške Avstrije pojasnijo zavezniškim vlastim. Tako se morda doseže mir, ki bo sicer prehud, ali ki bo vendar dopuščal možnost življenja in zopetne povzdige.

Kako je bil narejen avstrijski »ultimatum« Srbiji.

CURIH, 9. Na Dunaju izide kmalu knjiga z naslovom »Pot katastrofe«, ki jo je napisal Karel Fridrik Novak. Prvi del knjige, pisan po Konradovi inspiraciji, govori o avstroogrski vojni napovedi Srbiji. Dunajska »Mittagspost« priobčuje vsebino, ki je, v kratkem, taka-le: Na proslavi stoletnice v Leipzigu l. 1913. se je Franc Josip sprl s Konradom, ki se je, povrnivši se v Avstrijo, povlekel na Štajersko, kamor mu je nadvojvoda pisal dolgo ginljivo pismo. Konrad se je nahajal na inšpecijskemu potovanju v Zagrebu, ko mu je prišla vest o umoru nadvojvodovemu. General je brzojavil cesarju, da bi bilo bolje da se inšpekcijsko potovanje opusti, pa da se povrne na Dunaj. Toda Konrad se je, iz neznanega vzroka, podal v Tirol. Na Dunaju se ni znalo, kaj se pripravlja. Predsednik Berchtold je sklical ministre k seji v ministrstvo za zunanje zadeve. Tudi Konrad je bil kot vojaški strokovnjak, poklican s Tirola. Na seji se ni govorilo o ultimatumu.

Konrad je na Berchtoldovo vprašanje odgovoril, da Avstrija ne more podnesti vojne na treh bojiščih. Pozival se je na tozadevne svoje izjave pred leti, ter je opozoril na možnost svetovnega konflikta. Berchtold mu ni odgovoril, temveč ga je vprašal, ali bi se vojaški položaj monarhije mogel zboljšati. Konrad mu je odgovoril, da bi se položaj mogel celo poslabšati; vsled majnih fondov, ki jih dovoljuje vojno ministrstvo in vsled sporov med raznimi narodnostmi.

Neka druga ministrska seja se je obdržavala v Berchtoldovi hiši. Cesar ni bil prisoten; bili so tam: Tisza za Ogrsko, Stürgkh za Avstrijo, vojni minister Krobatin, Konrad in zastopnik mornarice. Seji je predsedoval Berchtold. Leta je prečital načrt za noto, ki naj bi se potem poslala Srbiji. Nikdo ni nič pripomnil. Samo Tisza se je kazal hipno razburjenega ter je pripomnil, da bi vojna provzročila komplikacijo v narodnih vprašanjih. Končno je tudi on pritrdil. Ko se je nota stilizirala, niso bile dovoljene pripombe ne Konradu ne zastopniku mornarice. Seja je bila takoj zaključena.

Cesar se je vladal v Schönbrunnu zelo mirno. Znal je da je monarhija podkopana, in je smatral, da jo vojna reši. Vprašal je Konrada, kako bo napredovala mobilizacija. V Berchtoldovi prisotnosti je mirno podpisal vojno napoved Srbiji. (»Jaz nisem hotel vojne....« Op. ur.). Od tega časa je bil Konrad sam. Vse oči so bile uprte v njega; on je bil poveljnik: «ultima ratio«. Molče se je podal v glavni stan. (Ko hoče, neka viruje...«, pravi Kačić Miošić). Miošić).

IZ OGRSKE.

Rdeče čete zmagujejo.

CURIH, 9. Z Dunaja poročajo: Iz Budimpešte brzojavljajo, da se rdeče čete zavzele Košice po dvadnevnem boju. Čehe je baje doletel popoln poraz. Rdeče čete da so poleg tega zavzele Ščavnico, Karpfan in Nagy Surany. V Pragi organizujejo vojsko dobrovoljcev. Ker je pričakovati velikega gibanja čet, je uvedena preventivna cenzura. Češko-slovaška konstituanta je sklicana za 11. junija. Francoske kolonijalne čete hite Čehom na pomoč. Tudi z Dunaja poročajo, da ogrske rdeče čete stalno napredujejo. 28. češki pehotni polk je baje prešel k Ogrom. To je isti polk, ki je svoječasno prešel k Rusom.

CURIH. 9. Iz Budimpešte javljajo: Rdeča vojska Bele Kuhna pod poveljstvom Boehma je začela z ofenzivo proti Čeho-Slovakom, ki so bili na severu zavrneni. Vrhovni poveljnik Boehm poroča, da je zasedel Ipoly-Lasz, Ebelly, Šips in Ovi.

IZ RUSIJE.

Finska v vojni z Leninovci. — Izdajski nemški napad na Estonce.

HELSINGFORS, 7. »Timesu« poročajo: Radi napadov rdeče vojske na meji, je finska vlada napovedala boljševikom vojno. Sporazumno z estonsko vlado bo oddelek angleških ladij zasedel eeselske otoke in branil finsko ožino, a druge angleške ladje bodo stražile baltiške zalive.

Doznajem od estonskega vrhovnega štaba, da so bile estonske čete, ko so porazile boljševike severozapadno od Rige in jih zasledovale, nenadno od zadej napadene od nemške konjice, pod poveljstvom generala von der Goltz, ki je zaplenil estonske oklopne vozove in razrušil železniški most med Wendenom in Romotskovim, ter na ta način pretrgal najvažnejšo prometno progo z bojiščem.

Vsled tega nevarnega dogodka, izjavlja estonski vrhovni štab, da je prisiljen, da začne operacijo proti Nemcem, ki so se odkrito pokazali, da so boljševiški sodrugi; v Parizu bo pa naprošen Foch, načelnik premirne komisije, da intervenira ter da prisili Nemce, da ustavijo sovražnosti in da se umaknejo.

Ruska milicija na severu, ki sodeluje z Estonci in Finci pri operacijah proti Petrogradu, je prodrla severnozapadno od Gačine ter je uničila dva rdeča bataljona, sestavljena od Kronstadtskih mornarjev. Južneje, v luškem okraju, je desno krilo ruske milicije odbilo rdečo vojsko čez petrograjsko železniško progo ter zaplenilo 9 poljskih topov in več drugega materijala med tem nekaj ognjemetov nemškega izdelka. Trocki, ki vodi obrambo bivše prestolnice, zbira in koncentrira čete blizu finske meje.

Medtem je sklenjeno, da se takoj po zaveznišem vhodu v Petrogradu ustanovi provizorična vlada, pod predsedstvom profesorja Kartačevega, bivšega člana Kerrenskijevega ministrstva, ki bo izbral svoje ministre med člani, ki tvorijo Kolčakovo vlado v Omskemu in ruski politični odbor v Parizu. Provizorično vlado bodo potemtakem sestavljali kostitucijanci, socijalistični republikanci, zmerni revolucijonarci, ter zastopniki industrije in trgovine.

Po Cicerinovemu brzojavu helsingforškemu ministru zunanjih zadev pa niso rdeče čete napadle Fincev, temveč Finci lete; brzojav pravi: »Finske čete v kantonu Sloboži so odprle ogenj na sovjetske čete, ki so se nahajale na ruski zemlji. Finci so prešli mejo, pa zavzeli vas Allako, katero so pa morali takoj zapet zapustiti. Istega dne so finske baterije brez kakšnega povoda odprle ogenj na Kronstadt. Na finskemu ozemlju se organizirajo bele tolpe, ki nameravajo napasti Petrograd.

IZ ITALIJE.

Sklicanje parlamenta.

RIM, 10. Na sestanku v Oulxo med Orlandom in Cosimom je bilo določeno, da se skliče parlament za 19. t. m., da odobri začasen proračun.

Cena kave se ne poveča.

RIM, 8. Izdelana je tabela cen raznih kakovosti kave, toliko za prepustitev trgovini, kolikor za prodajo na drobno. Agencija Volta zagotovlja, da se sedanje cene za prodajo občinstvu ne povečajo vsled monopola. Cene na debelo so že priobčene svetovalcem konsorcija. Dobiček, dovoljen trgovcem, ne bo dosegel sedem od sto.

IZ AMERIKE.

Angleške in ameriške delavske organizacije nočejo več vojne.

LONDON, 9. »Globu« pvročajo iz New Yorka, da so se ameriške in angleške delavske organizacije dogovarjale o tem, da prirede v slučaju nove vojne splošno stavko. Največji organizatorji teh dveh anglosaskih zemelj se dogovarjajo o skupni akciji, ki bi eventualno paralizirala industrije in prometne vezi med obema zemljama. Samo v Ameriki imajo »leaders« do 3 miljonov pristašev. Thomas, tajnik narodne zadruge angleških železničarjev, je nedavno obiskal Ameriko, pa stavlja danes »Globe« ta obisk v zvezo z zgoraj omenjenim načrtom, čeravno se je prej drugače tolmačil. List celo piše, da predstoji prihod Smillieja, predsednika zadruge angleških rudarjev, in Williamsa, tajnika narodne transportne zadruge. Razpravljala bosta baje o tem vprašanju s tozadevnimi ameriškimi zadrugami. Upravni svet takozvane delavske trozveze je baje že dal svojo sankcijo temu gibanju.

Faust brez Goetheja.

Gospod Clemenceau je ravnokar končal diktirati, v imenu entente, grozilen brzojav budimpeštanski boljševiški vladi, da prepreči nadaljnje prodiranje madžarskih čet na čehoslovaško zemljo, in vrata resne sobe, ovite v polutemo, so se ravno zaprla za hrbtom njego-

---

PODLISTEK

Rose Mery. (12)

Ivo Vojnović. — Prevedel M. C—č.

Ne! — ne strašim se — je odvrnila veselo. Obljubil si, da me ne boš zasledoval! — Ko se povrnem, izveš vse!

Se povrneš? — je rekel Marko tiho in se zamislil.

Šla sta poleg Donau-kanala. Nebo je bilo zastrto s sivim enoličnim oblakom. Hladen veter je raznašal prah z debel in se vlačil po cesti. Nekaj tužnega se je spustilo na razcvetelo okolico. Debla vrtov so bila posuta s cvetjem. — Dih vetra jima je nosil v obraz vonj razcvetelih breskev.

Mari dvomiš? — je odgovorila Rose Mery, zagrnivši se z mantiljo... Prihodnega meseca me najdeš na najini klopi... a potem!... pogledala ga je odkrito, blesteče.

Ne... ne! — je odgovoril Marko mirno, gredoč poleg nje. Čutim, da te ne najdem več — — — take.

Stresla je z rameni in pohitela proti mestu. Torej jutri na južnem kolodvoru — je rekla stisnivši mu roko pri odhodu.

Da — bom tam — je odgovoril Marko in jo pogledal v polutemi oblačnega večera.

Gledala sta se mirno in z usmevom na ustnih. Preko glave jima je preletela ista misel.

Ali se spominjaš onega prvega večera... je rekel tišim, negotovim glasom.

Da! tedaj kot sedaj — na pragu sreče — je odvrnila Rose Mery; naenkrat resna ga je gledala široko in trdno. — Uživala sva kakor uživa malokdo, ker... se nisva poznala...

Marko ji je stisnil roko krčevito ter odhitel naglim korakom. In tudi ona kakor da se naenkrat boji nečesa.

Jutro je napočilo temno, hladno, kakor da je zimski dih razgnal vzbujeno pomlad. Po nebu so se podili oblaki, naduti in temni; vlekli so pa za seboj dolge, raztegnene mase, ki so se gomilile na obzorju v sivih gredah. Tam od daleč se je že približeval dež kot meglen zastor, ki se je dvigal vedno bolj in bledel. — Po dunajskih ulicah si videl, kako lete zaprte kočije in hite jutranji sprehajalci. Vse je bilo zastrto s prozornim plavkastim dimom. Na prašne trotoarje so že padale kaplje dežja. — Južni kolodvor je bil poln ljudi: krik in metež, prekinjan od treščečega žvižga lokomotiv, sta se mešala z bučenjem dalnjega gromenja. Steklena streha perona je metala v temni zrak svetleji odsev, dočim sta se para in dim hitečih lokomotiv plazila in izgubljala skozi ogromni obok v napihnenih mlečnih oblakih. Med potniki vsakovrstnega kroja in obraza se je nestrpno izprehajal po peronu grof Branski. Oblekel se je zimsko in se tresel na hladnem zraku. Gledal je nebo in temne oblake in se zamislil zlovoljnega obraza. Zdelo se mu je, da je pomlad minula — in za hip ga je obšla misel, da je Rose Mery odletela z lastavicami tja, »kjer pomaranče cveto.«

Sanjal sem — je rekel zlovoljno sam sebi ter uprl pogled v vrvenje, pozabivši, kje je in koga čaka.

Pljusek naglega dežja, ki je udarjal na stekleno streho, ga je iztrgal iz razmišljanja. Pogledal je okoli sebe. — Povsod nepoznani obrazi. Množica gospej v dolgih temnih plaščih, a s pajčolanom preko obraza, je hodila mimo njega; nekatere so se smehljale kakor da ga hočejo pozdraviti — on pa ni opazil ničesar.

Čakal je samo nje...

Sledjič je prišla. Od daleč že, med stotinami ljudi, jo je zagledal Marko; in naenkrat je ves čar tistih blaženih dni, vsa pritajevana strast tiste čudne ljubezni, vsplamtela v njegovih žilah ter ga pretresla do dna duše. In ta ženska, ki se mu je smehljala od daleč in ki ji je poznaval vsako potezo obraza, vsak zvok zvonkega glasu, vsak naglas duhovitega razgovora — ta žena je bila zanj: neznanka! Ljubil jo je — zastonj se je odtegal, zastonj zatajeval ime tega čutstva — ljubil z vso strastjo naglega življenja. Njegov pogled se je uprl v črno točko njenih zenic, kakor da ji hoče prečitati do dna duše — usta so se dotaknial zlatih nje las — in vendar je bila zanj... neznanka. Izgubljen v vrvenju nepoznanega tujega sveta jo je gledal, kako dohaja — in vsa duša mu je vstrepetala od strasti: da je izrekla le eno samo besedo, sledil bi ji bil do konca sveta. Ali v tistem času je Branski občutil, da tajinstveni čar, ki ga je bil privezal na to bizarno, omamno bitje, leži ravno v nepoznavanju in v odporu neznanke.

Vse to je spreletalo kot blisek v glavi mladega moža. Ko ji je stisnil roko, bil je miren kakor vedno.

Čudno vreme! — je rekla Rose Mery po pozdravu, poslušajoč prasketanje dežja na stekleni strehi. Kakor iz »Trompeter von Sakkingen«. — Pravo vreme za slovo.

Pri nas pravijo: Vrem eza svatbo! — je odgovoril Marko, ponudivši ji roko.

— Grehota, da ni! — Ali, a propos — ste-li vzeli karto?

Nisem. — V katerem razredu se vozite?

V prvem — seveda. Bova laglje sama!

Marko je ni pogledal. Neprevidna beseda neznanke ga ni zadela kot onega prvega večera v plamenu razsvitljenega Ringa. Nagubančil je čelo ter pohitel proti kasi. Njen glas je v tistem hipu neugodno deloval nanj — občutil je neprijetnost krivega akorda. Bilo mu je, kakor da je Rose Mery izpremenila glas.

Četrt ure pozneje se je vračal na peron. Nje ni bilo. Vrgši pogled v množico je začul poleg sebe žvenket sablje in nepoznana roka se mu je položila na ramo.

Obrnivši se naglo je opazil pred sabo plavolasega adjutanta grofa W... Zlovoljno mu je stisnil roko ter ga vprašal z običajnim:

Kam?

(Dalje.)

vega tajnika, ko je začel obračati preiskujoče oči vsled ostrega žveplenega duha.

V najtemnejšem kotu se je slišal prezirljiv smeh.

— O! — je rekel stari državnik mirno — Mefistofeles! Kakšna sreča. Znajte... imam vas rajši od kakšnega anarhista.

— Hvala. Kako gre, moj stari?

— Recite mi, vrag malo »boche«, vi se vendar niste potrudili k meni, da mi ponudite mladost kakor Faustu?

— O ne! Opustil sem že nekaj časa lastnost lekarnarjev, ki imajo to posebnost, da razveseljujejo starce. Znate li, da je zgodovina Fausta, v resnici — Fausta in Margerite — zgodovina, ki se tiče kemije?

— Šaljivec! Spomnil se bom te tajne, ko bom zopet pisal za gledališče. Na vsak način čutim se mladega...

— Imate, na vsak način, eno stoletje, manj 4 leta. Ni smo li vsred dunajskega kongresa?

— Ne pretiravajte. Gotovo, čutim se malo kot Napeleon...

...III., pred l. 1867.„

— Pravljice!

— Zgodovina!

— Dobro. Čemu naj se zahvalim za čast vašega obiska?

— Evo. Dali ste brzojaviti Beli Khunu.

— Da.

— Ker se madžarske čete bojujejo proti čehoslovaškim četam.

— Res je.

— A finske, ruske, letonske in estonske se bojujejo proti Trockijevi rdeči vojski....

— ....

— Počakajte! Zdi se tudi, da so nemške čete napadle Estonce in da se poljske čete pripravljajo na boj z nemškimi četami. Druge poljske čete morajo biti na straži proti Ukrajincem. Govori se, da so bolgarske čete na poti v Srbijo... Še nekaj! Mogoče ni res, mogoče je samo logično seganje za jutrišnjo resnico. Jugoslovanske čete so zavzele Celovec, toda nemškoavstrijske čete niso odložile orožja. Grške čete v Mali Aziji ne ležijo ravno na rožah. Ste li azpazili, gospod Clemenceau, da je Evropa, v juniju 1919., dežela v vojni? Ni to pekel pred enim letom, toda povsod liže požarjev plemen. Kaj bo jutri?

— Kako, gospod Mefistofeles, ali Vi želite informacij o bodočnosti?

— Ko vidim, da jih ne želite vi, ne od samega sebe in ne od svojih kolegov...

— Moj dragi Mefistofeles, vi se še vedno bavite, z navdušenjem, kakor vidim, s svojim poklicom.

— Moj ubogi Faust, pazite na se: zapeljane ženske so postale nevarne. Zahtevajo, da se ugotovi očetovstvo i nvse drugo in še nekaj več Margerita...

— Margerita?

— Da, Evropa....

(»Corriere della Sera«).

Manifest italijanske socijalne demokracije.

Tajništvo italijanske socijalistične stranke je razposlalo vsem sekcijam stranke okrožnico, iz katere posnemljemo tu glavne točke:

Vodstvo stranke se je sešlo v znamenita sestanka, v Rimu in Milanu, s predstavitelji socijalistov Francije in Anglije. Gre za združenje vseh treh proletarijatov iz dežel-zmagovalk, da prihite na pomoč proletarijatom v poraženih deželah. Ti gotovo niso odgovorni za politiko vlad. Treba nemudoma določiti smer za akcijo, da politična in militarična reakcija ne uduši velikih proletarskih in socijalističnih republik: Rusije in Ogrske.

Prišlo je do sporazuma o načelih, ki jim bo slediti.

Predlog, ki smo ga stavili za splošno demonstrativno stavko, ki naj se istočasno izvede v Franciji, Angliji in Italiji, kot znak solidarnosti s sovjetskimi vladami in protest proti politiki v Versaillesu: ta predlog so sprejeli sodrugi-delegati iz Francije in Anglije. Odšli so v svoji deželi, da razpravljajo o izvedbi stavke, ki bo določena na bližnjem, določenem sestanku.

Sodrugi vseh sekcij morajo biti torej pripravljeni, da se odzovejo pozivu vodstva stranke, da dado manifestaciji popolnost in rezonanco, kakršne še ni bilo v Italiji.

Mednarodna buržoazija razume dobro, da je od življenja sovjetskih republik odvisen nadaljnji razvoj proletarske revolucije vsega sveta.

Mednarodni proletarijat ne more gledati molče ter mora razumeti, da z rešitvijo socijalne revolucije v Rusiji in na Ogrskem reši in utrdi toliko svoje že pridobljene pozicije, kolikor one, ki jih ima pridobiti v bližnji bodočnosti. Proletarijat mora razumeti, da bi zrušitev socijalističnih republik pomenjala triumf reakcije v vsej Evropi in zaustavitev nadaljnega revolucijonarnega razvoja na zapadu.

In evropski proletarijat kaže, da dobro razume to. Na Angleškem in na Francoskem se vrše demonstracije solidarnosti, povsod zahtevajo, naj se čete umaknejo iz Vzhoda. V Italiji je z nami ves proletarijat brez razlike naobrazbe. Pomorščaki v Genovi so že odrekli prevoz streljiva proti našim sodrugom na Ogrskem.

Ali to ne zadostuje še. Vlade entente so doživele v Versaillesu tako mizeren bankrot, da zatajujejo sedaj svoje lastne pretvezno demokratične namene vojne ter razvnemajo najnevarneji imperijalizem. Naj čujejo svarilni glas proletarijata in naj se zavedo, da politika ne more biti več le privilegij razredov — ujetnikov kapitalizma.

Okrožnica pozivlja še enkrat italijanski proletarijat, naj bo pripravljen za prvi poziv, ki ga izda vodstvo stranke v soglasju s strankami na Francoskem in Angleškem, ter zaključuje:

Rušijo se vse buržoazijske ideologije, je tu bankrot vseh iluzij in laži vojne; samo socijalistično naziranje je porušno; gotovo je in se pripravlja za uresničenje. Sodrugi Italije! Pokažite se vredne pričakovanja bratov na Vzhodu in dogodkov, ki jih zgodovina pripravlja z usodnim gibanjem.

Domače vesti.

Tržaški otroci na prehrani po Hrvatskem. Starši, ki imajo otroke na Hrvatskem, naj se še danes zglase pri vodstvu one šole, v katero je zahajal otrok pred odhodom. Matere, katerih otroci so hodili v šentjakobsko ali acquedottsko šolo, naj se javijo danes od 4 do 5 pop. na Acquedottu 20. S seboj naj prinesejo naslov in rojstne podatke otroka. Prinesejo naj jih tudi oni, ki so bili že včeraj na šoli, a niso povedali teh podatkov.

Nemška zlodejstva v Železni Kapli. Ko so prišle nemške tolpe v Železno Kaplo, jih je najbolj pozdravljalo podivjano nemčursko ženstvo. Takoj po prihodu se je pričelo ropanje. Ropalo je tako vojaštvo kakor tudi civilno prebivalstvo. Med slednjimi so se najbolj odlikovale gostilničarka Kušej, Ana Böhm in njena sestra, učiteljica Moser, Zeemann, Praprotnikovi ljudi, posebno pa Belschau pl. Milderburg in Niederdorferjevi, koje je županja sama priganjala k ropu; dalje Tomaž Malovršnik, Marija Terplak, Urban Vrhovnik in drugi. Vse oropano blago so spravili k Niederdorferjú. Tudi gostilničar Gašpar Weitzer in posestnik Parte sta ropala. Župnikovega prašiča je kupil mesar Domnigg za 50 K, živino župnikovo pa je župan zaplenil. Izropali so popolnoma župnišče. Repičevo trgovino in privatno stanovanje. Trgovko Pap, njeno 95 let staro mater in Brigito Juračč so oropali in zaprli. Sploh so prizadeti vsi Slovenci. Domačini so imeli silno veliko orožja skritega, tako, da so oborožili vse moške od 14 let naprej, da celo 11letne šalorčke, kakor Alfreda Böhm itd. Niederdorferjev hlapec je ukradel mašno obleko, se ž njo oblekel in se tako norčeval. Še celo stari svečar Pacher se je oblekel v žensko obleko ter se kazal po ulici kot Jugoslavija. Pri trgovcu Majdiču, kjer je bilo za 37.000 K aprovizacijske moke, je župan Niederdorfer isto zaplenil. Drugi dan po prihodu so se lotili slovenskih kmetov v okolici. Ta načrt za ropanje sta napravila župan Niederdorfer in Domnigg, ki sta bila zadnji čas v Celovcu. Kmetom so vzeli vsa živila, kakor tudi vso živino. Ribičeve v Beli so popolnoma oropali, jih pretekli, potem zaprli in jih pustili dalje časa brez vsake hrane. Tudi sosedo Novak, ki ima polno otročičev in koje mož se nahaja v ujetništvu, so oropali. Lobnik, Lepena kakor tudi drugi kraji so mnogo trpeli. Po Remšeniku je vodil roparske tolpe gozdar grofa Thurna, Brecnik, ki je tudi Nemcem pokazal mesta, kamor naj bi postavili topove in strojnice. Tudi je pričel zadnji volnuiti, a ko je prišel čez mejo, so ga z njegovo hčerko vred zajele naše patrulje ter ju odpeljale na varno. Našemu gerentu Drobniču, ki ga posebno sovražijo, so pokradli prasce, jih zaklali in pojedli pri Domniggu. 7. maja so prišli tudi iz Celovca ropat. V Weitzerjevi gostilni so se pogovarjali vojaki med seboj, da gerenta Drobniča, njegovo ženo, kap'ana Skrinarja in učiteljico Miro Piskernik obesijo šolskega vodjo Klavoro pa ustrele. Tudi 11letnega učenca Mubija so povsod iskali, da bi ga ustrelili. Iz oltarja so ukradli Marijo, ji slekli obleko, jo potem na sredi trga klofutali; na opozarjanje v bližini stoječega, da to vendar ne gre, so rekli, da so v Šmarjeti celo s svetniki kurili.

Vendar! Pišejo nam: Na razne pritožbe je mestna uprava vendar odredila, da se ulica Belvedere (videmske cesta) škropi. Skrajni čas je že bil za to prepotrebno odredbo. Upamo, da se bo škropljenje nadaljevalo, ali pa naj se avtomobilom zabrani vožnja po ti ulici. Opozarjamo oblasti na zelo nevarno dirjanje avtomobilov. Razne odredbe in celo napisi nimajo do sedaj — žal nikakega uspeha.

Vipavska dolina: Prejeli smo **cenzuriran** dopis: Trta obeta bogato trgatev, vendar pa ji je v nižjih legah pri Vipavčiči škodovala slana. Njive in travnike pa tepe huda suša. Plešemo pa navzlic temu, kar se da. Pa ni malenkost tak »javen ples«! Grozen moloh vam je, prava babilonska zver! V dvanajstih urah pogoltne kar desettisoč lir, požre kakih deset hektov vina, prebdi vso noč, pomačkuje še pondeljek zraven, potrga kakih 150 parov čevljev in »zraven« še nekaj nedolžnosti. Narodnjaki, svesti si sedanjega položaja, majajo z glavami, češ: kam plovemo? Sicer je pa vsa ta komedija »javnih plesov« z muziko in plesom organiziran oderuški napad na uboge kmete nižjih slojev. Dvanajstorica bogatih si razpečati tem potom svoje vino za drag denar in potem si še žele vsaki po tisoč lir tantijem iz svoje famozne »plesne zadruge« — z nobeno obvezo. —

»Edinosti« pa imamo precej. Nestrpno pričakujemo vsako številko. »Njivo« si bomo naročili. Trojica vipavskih županov je tudi bila med »stoinpetdesetimi« v Trstu. Meso je po 11 lir kilo.

Zato le pridite nas in naše kleti obiskat. Dobro došli!

Med hrvatskimi in češkimi književniki. Na književno poslanico odbora češkega književnega društva »Maj« je odbor »Društva hrvatskih književnikov« sklenil da se odzove s tem-le odgovorom in pozdravom: Hrvatski književniki sprejemajo z obema rokama ponuđeno bratsko roko, in vedo posebno v današnjih dneh ujedinjenja, a obenem težkih preizkušenj, ceniti tople besede čeških književnikov. Da se je mogla stara jugoslovanska kultura prebuditi, obnoviti in preroditi: je po velikem delu zasluga tudi čeških vzpodbujevalcev in tiste jugoslovanske misli, ki so jo češki misleci in pesniki oživeli tudi v nas. Pogled na narodopisno karto Evrope napotuje tudi nas z ene, in vas Čeho-Slovake ina Poljake z druge strani, kam da moramo težiti. Velika in nezlomljiva vztrajnost vašega naroda, spojena z mogočimi, pretrpljenimi in grenkimi izkustvi s poljskim narodom, a blagoslovljena od vsečloveškega pogleda ruskih mislecev, ki s proroško ljubeznijo spremljajo človeka, se more in se mora zliti z našo temperamentnostjo v sijajno kovino, težjo in svetlejšo od zlata. Vaš uporni duh Husa in vaše tradicije Bogomila morata ustvariti človekoljubno religijo svetovne sloge in tolerance. Že druga naša generacija zahaja v nauke v vašem glavnem mestu in nam prinaša od tam vedre glasove o vaši brezkrajni ljubezni do domovine, ne manje lepe in bogate od razširjene in ujedinjene naše domovine. Od vas bi potrebovali vzpodbude, kako se spoštuje prošlost in kako treba ceniti svojo drugoceno sedanjost; od vas bi želeli osokoljenja v naši današnji borbi. Naši in vaši vojaki so prešli poi sveta, boreč se javno in potajno za svobodo svojega naroda; naši in vaši vojaki so razbili jarem robstva. Sedaj, v politični svobodi, zahtevamo tudi svobodo književnikovo; ali, želimo tudi discipline, dela in sloge vseh prosvetljenih elementov osvobojenih narodov. Društvo hrvatskih književnikov, kot enega dela ujedinjenega naroda, pozdravlja vašo namero, da se osnuje umetniška slovanska unija in je voljno pristopiti in delovati za njeno ustanovitev in napredek. Naše srce je odprto in pričakujemo srečnega časa, da se objavimo bratski — prvikrat po času, ko so nas odcepile mongolske in hunske horde. Naše zbližanje naj bo triumf kulture nad nasiljem zavratnih podzemskih sil. Ramo ob rami se hočemo boriti za svobodo in pravo človeka, kakor je vaše in naše orožje izvojevalo svobodo naših držav. Ako poljemo za glasom svojega srca, nas povede pot k vam, bratje!

Mestno učiteljstvo, danes, v sredo, ob 11 v dvorano Fenice. Popoldne pa ob 5 v šolo na Acquedottu. — Predsednik.

Občni zbor »Dramatičnega društva« v Trstu se prelaga na petek, 13. t. m., ob 8 zvečer, v gledališki dvorani.

Meso za bolnike se bo prodajalo v sredo, četrtek in petek v naslednjih mesnicah: Formentini, Media 34, Cadorini, C. Battisti 9, Dollenz, Udine 2, Dean Guardiella 630, Pallich, Commerciale 9, Gallo, Giulia 32. — Zgoraj omenjene mesnice bodo odprte od 7 do 10 in pol dop.

Orkester Glasbene Matice ima v sredo, 11. t. m., ob 6'30 zvečer vajo (tudi pihala) ter ob enem važno sejo. Zatorej vsi in točno! Odbor orkestra. Fr. Topič.

Promet v pristanišču. Priplul je včeraj: »S. Marco III.« iz Benetk; odpluli so: »Carpano« v Rašo, »Fiorenza« in »P. Hohenlohe« v Benetke.

Eksplodirala je granata. V Šempasu pri Gorici se je včeraj zgodila nesreča. Franjo Lazuk, star 22 let, je našel na polju granato. Vzel jo je in se začel žnjo igrati. Naenkrat je granata eksplodirala in ga težko ranila. Izbila mu je tudi desno oko. Peljali so ga v tržaško mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v 5. oddelek.

Ubogi norec. Včeraj je neki ubogi norec na bolnišniškem trgu počenjal razne neumnosti pred otroci, ki so se zbrali okoli njega in ga, po otročje dražili. Straža je razgnala otroke in odpeljala reveža na karabinjersko postajo v ul. Bachi, a potem v bolnišnico belega križa (Treves).

Mož jo je pretepel. Včeraj je prišla na rešilno postajo Ana Visvotitz, ki stanuje v Rocolu 883. Povedala je, da jo je mož pretepel. Imela je razne rane po telesu. Podali so ji prvo pomoč.

Ko se babnice pretepajo... Včeraj zvečer se je na Ergu Dorota bliza vodnjaka vnel pravi boj med babnicami iz starega mesta. Ido N., staro 24 let, je neka druga sunila z nogo v trebuh in jo udarila z golido po glavi. Na rešilni postaji so ji dali prvo pomoč.

Razne vesti.

S čim se bavijo častniki v ujetništvu. Louis Lonay se bavi z obnašanjem in načinom življenja raznih vojnih ujetnikov in objavlja podatke o nemških častnikih. Na sprehajališču v vrtu njihovega zapora se ponašajo drug proti drugemu z največjo ceremonijoznostjo. Opaža se, da se vedejo zelo nenaravno, vsaka kretnja je izvedena ko po zapovedi. Vidi se, da so bili sužnji uniforme in »drila«, predno so prišli v ujetništvo. Kar imajo prostega časa, se učijo. Bavijo se z zgodovino, sociologijo, zemljepisjem in finančnejo politiko. Za vsem tem se krije bodoča gospodarska vojna. Ne tožijo nikdar nad ničemur, razen nad tem, če se jim ne izkazuje predpisana čast. Slični so podčastniki, ki so posnemanje in karikature svojih predpostavljenih. Vojak je pošten, voljan in dobrodušen. Najljubša zabava mu je pa telesno vežbanje.

Moj film. (Razmišljanje nekega Parižana.) Po časopisih čitamo same grandijozne naslove: »Največji časi zgodovine. Začetek novega sveta. Slavni dnevi. Odločni časi. Največji dogodek svetovne zgodovine.« Vse to je res, a v istem času, ko bije toliko odločilnih ur za človeštvo, se tisoč ljudi razgovarja o rečeh, ki nimajo nič diplomatskega na sebi. Ti veliki dnevi, ki hočejo spremeniti ves svet, se v samem Parizu niso nič spremenili. Hotel sem, da se prilagodim temu zgodovinskemu trenutku. Ne gre! Govorim sam s seboj: »Človek, v tem času se odločuje usoda sveta, bodi oprezen.« Težko se je prilagoditi tem velikim momentom, pa če bi vedel, da se bo zgodovina nad 2000 let bavila ž njimi. To pa radi tega, ker se morajo vse velike stvari opazovati samo iz dalje — od blizu je videti samo posedine podrobnosti. Zdaj razumem Hegla, ki ga je pri delu motilo topovsko grmenje pri Jeni, pa je dejal svoji služabnici: To je strašno; pojte, prosim, tja in recite jim, naj že nehajo enkrat!«

Borzna poročila.

Trst, dne 10. junija 1919.

Zaključilo se je nekaj poslov, ponudba pa je prevladovala povpraševanje.

Tendenca neizražena.

Tečaji:

Cosulich (Austroamericana)	725—	745
Dalmatia (Parobr. dr.)	360—	380
Gerolimich	1775—	1850
Lloyd	1100—	1150
Lussino	1800—	1850
Martinolich	510—	540
Navigazione Libera Triestina	1875—	1950
Oceania	525—	540
Premuda	700—	730
Tripcovich	645—	670
Assicurazioni Generali	16900—	17150
Riunione Adriatica	3200—	3300
Ampelea	450—	480
Cement Dalmatia	270—	290
Cement Spalato	365—	385
Čistilnica riža (Pilatura riso)	400—	415
Krka	360—	380
Ladjedelnica v Tržiču (Cantiere)	360—	380
Tržaški Tramway	225—	235
Tržaška tvornica olja (Oleifici Triest.)	675—	715

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 1'—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2'—.

GOSPODIČNA srednje starosti, prijetne zunanjosti, lastnica koncesije za prodajo živil na debelo, išče v svrho možitve, izobraženega trgovca s premoženjem ali posestnika. Naslov se izve od 11—2 Chiozza 27 III. druga hiša na dvorišču. 3776

PRIDNA in poštena Slovenka, ki zna kuhati, dobi dobro in lahko službo v družini dveh oseb. Naslov pove Ins. oddelek Edinosti. 3777

PRODAM kozo z mlekom in kolo Vrdela-Brandežija 785. 3767

NA PRODAJ so 2 molzni kozi z enim kozličem in en kozel. Ponudbe na naslov: B. Kastelic, Materija-Istra. 3293 b

SPREJMEM se v službo priletna kuharica in trgovsko izobraženo dekle, 16—24 letno; plača po dogovoru. Ponudbe na naslov: Božidar Kastelic, Materija-Istra. 3293 a

PRODAM dober šivalni stroj »Singer«. Salita di Greta 10, I. 3774

URAR sprejema popravila ur vseh vrst. Delo točno, cene zmerne. Velkavrh, ul. Tigor 5. III.

NAGROBNI SPOMENIK, naročen v času vojne in od naročitelja ne plačan, se proda takoj, radi pomanjkanja prostora. Cena po dogovoru. Pojasnila (in načrt spomenika) se dobijo pri ins. odd. Edinosti Edinosti (ul. S. Francesco 20, pritličje) kakor tudi pri lastniku Ivanu Rendiću, kiparju v v Trstu, ul. Rossetti št. 11, pritličje. B 77.

ZLATARNICA G. PINO, TRST
se nahaja na Korzu št. 15 (bivša zlatarnica G. ZENKOVITZ & Figlio)
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, verižic itd.

Vipavsko vino
na debelo prodaja po konkurenčnih cenah
FR. ŠTRANCAR, cesta v Lonjer št. 223
blizu železniške postaje na Vrdeli.

Kovaška delavnica
Andrej Purič, Trst, ul. Media 6
Prevzema vsako delo kovaške stroke. Ima na prodaj več štedilnikov. Prevzema naročbe po meri. — Priporoča se slav. občinstvu.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9 - 12 dop. in od 3 - 6 pop.
Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje

Javen ples
se priredi v Danah pri Sežani dne 15. junija.
K obilni udeležbi vabi mladina.

APNENI KARROL
v kosih, Bidoni od 120 kg L 100.— za 100 kg
teža netto, embalaža brezplačna, plača se takoj. „Franco zaloga Trst".
Za spedicijo: stroški povzeti.
PAOLO PATRIZI — TRST
Via Fabio Filzi (Via Vienna) 12

Velika zaloga
italijanskega **OLJA** vseh vrst
po konkurenčnih cenah
v Trstu, ulica Commerciale št. 5
pri tvrdki
J. PIPAN & C.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.
(Lastna palača). Ustanovljena leta 1838.
Zavarov. proti škodi, povzročeni po ognju, streli in eksplozijah. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem. Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah. Deliniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,625.992'40. Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12. 1915) K 516,405.849'—. Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branžah izplačano na škodah K 872,453.443'85. Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih.

Zaloga manifakturnega blaga
na debelo in drobno
Gentilli & Križmančič
Trst, ul. Nuova 38, vogal ul. S. Lazzaro
Vsaki dan novi dohodi.

Pauletich & C.
Trst, ulica Commerciale 14. Telefon 832.
V veliki množini:

Italijanski krompir	po 60 stotink	kg	
Kranjski	„ 90	„	„
Črno vino „Squinzano"	po L 3.12	kg, 14	stopinj
„ „ „Gallipoli"	„ „ 3.12	„ 14½	„
„ „ „Piemonti"	„ „ 3.72	„ 17	„
„ „ „Etna"	„ „ 2.52	„ 13¼	„
Belo vipavsko namizno vino	L 2.48	kg, 9½	„
„ „ sladko	po „ 2.80	„ 9½	„
Žganje 51%	L 10.80	liter	
Marsala I. 17½	„ 5.50	„	
Vermouth Cinzano	„ 7.—	„	
Istrska paradižnikova konserva	po L 2.50	kg	

!! ZA BIRMO !!
Velika izbira vsakovrstnih zlatih in srebrnih daril.
Alojzij Povh, Trst, Trg G. Garibaldi št. 3
(prej Trg Barriera vecchia.

JADRANSKA BANKA
Delu. glav. K 30,000.000, Reserve K 8,500.000
Centrala: TRST
Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar
Ekspozitura: Kranj.
Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle
Sprejema vloge
na hranilne knjižice proti 3½% letnim obrestim. v bancogiro-prometu proti 3% letnim obrestim. Na odpoved navezane zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostna predala (Safes deposites).
Blagajna posluje od 9 do 13.

Dr. FRANZUTTI
ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gioachino Rossini štev. 12, vogal ul. delle Poste. Tehniški vodja A. Johnscher, dolgoletni asistent Dr. J. Čermaka. - Izdiranje zob brez bolečin. Plombiranja. Umetni zobje.

Več vagonov vina
pristnega italijanskega, črnega, Val Policella, 14%
je na prodaj
po konkurenčnih cenah na debelo in na drobno v dobro znani trgovini
Jakob Perhauc, Trst
ulica delle Acque 6. — Telefon 2-86
Velika zaloga domačega tropinovca, ruma, konjaka, slivovke, špirita 96%, vinskega kisa, marsale in vermuta različnih vrst.

Večje število
prašičev za rejo
se proda
v Škednju štev. 776 pri Nanetu.

Oskrbništvo Jozef Ridomi iz Vidma (Udine)
Prva internacijonalna tvrdka za direktni uvoz in izvoz.
Podružnica z bogato zalogo v Trstu.
Originalne cene.
Vino v sodih, belo in črno, chianti, vermouth, marsala v sodih in v steklenicah, fino asortirano namizno vino, šampanjec itd. — Konjak, žganje in drugi likeri. — Meso, pa adižniki v konservi, začimbe, sardine slane v olju; kondenzirano mleko. Čokolada, prepečenec, milo itd. itd.
G. ZMAIEVICH in U. PAVANETTO — Trst, ulica Valdirivo štev. 30.

PELLEGRINO CINCELLI
Trst - ulica Malcanton štv. 9 - Trst
(Hiša ustanovljena leta 1828.)
KOŽE in USNJE za ženske in moške.
Box in Chevreaux, lak, podlage in vsakovrstni predmeti za čevlje itd.
Vse po ugodnih cenah. Postrežba točna.